

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน PREFERABLE CHARACTERISTIC OF ACCOUNTANTS BY ENTERPRISES IN NAN PROVINCE

สมบูรณ์ กุมาร* ฐิตินันท์ กุมาร
Somboon Kumarn*, Thitinan Kumarn

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน
Accounting Department, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of
Technology Lanna Nan, Thailand.

*Corresponding author, E-mail: boon_kumarn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน จำนวน 267 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลในปี พ.ศ. 2553 วิเคราะห์ผลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบวิลคอกสัน (The Wilcoxon Signed Rank Test) เปรียบเทียบระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดีต่อนักบัญชีที่มีในปัจจุบันคือ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการพิมพ์งาน การรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีมมากที่สุด

ขณะที่พึงประสงค์นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอักษร์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการพิมพ์งานและเกี่ยวกับตารางคำนวณได้ และการสามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในทักษะการพูดมากที่สุด ขณะที่ด้านคุณธรรม จริยธรรม เจ้าของหรือผู้บริหารของสถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติที่นักบัญชีที่ต้องการสูงสุด

คำสำคัญ: คุณสมบัติ นักบัญชี สถานประกอบการ น่าน

Abstract

The objective of this research was to survey for a present characteristic and a preferable characteristic of accountants by enterprises in Nan province. The sample of 267 subjects was selected, sampling method, from business owners and business executives in Nan province and data collected in the year 2010. The instrument used was the questionnaire consisting of the respondents' general information survey and their business information and a present

characteristic of accountants and a good accountant's qualification required. The statistics used were Frequency rate, Percentage, Mean and the Wilcoxon Signed Rank Test.

The results showed that owners or managers of establishments, most were satisfied with the level of the current accountants. A grade point average of 3.00 or higher and have the ability to use information technology for printing. The unity and working together as a team.

The results of research indicated that owners or managers of establishments require the accountants with knowledge of taxation. The ability to use information technology to printing and spread sheet. And a foreign language, especially in the English speaking. Another attribute highly valued by the entrepreneurs was the honesty of the accountants

Keywords: Accountants, Characteristic, Nan Province

บทนำ

วิชาชีพบัญชีนั้นจัดเป็นวิชาชีพเฉพาะ ผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้ ได้แก่ ผู้ให้บริการทางการบัญชีแก่ สถานประกอบการธุรกิจ สถาบันเอกชน หรือหน่วยงานรัฐบาล รวมถึงการดูแลการทำบัญชี และการตรวจสอบบัญชี การวิเคราะห์รายการธุรกิจและบันทึกผลทางการเงิน การรับรองความถูกต้องและความครบถ้วนในการทำบัญชี และเอกสารทางการเงิน รวมทั้งการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอบบัญชี การวางแผนทางบัญชี และการวางระบบทางบัญชีแก่สถานประกอบการต่างๆ และอีกมากมาย จะเห็นได้ว่าวิชาชีพบัญชีเป็นอีกวิชาชีพหนึ่งที่มีผลกระทบต่อสาธารณชนทั่วไป ดังนั้นการประกอบวิชาชีพบัญชีจึงมีพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และสภาวิชาชีพบัญชี ออกมาควบคุม พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 [1] ให้ข้อกำหนดเรื่องการควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี ไว้ในมาตรา 45 ไว้ว่า ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีต้องมีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ

และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 [2] กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกรอบ 3 ปี จากสถาบันวิชาชีพบัญชี หรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ความเห็นชอบ ด้วยเหตุที่สภาวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยเป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants - IFAC) ที่กำหนดให้นักบัญชีต้องมีความเป็นมาตรฐานตามที่องค์กรวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศกำหนดขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี [3] ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามนี้แล้วอาจถูกใช้เป็นข้ออ้างได้ว่านักบัญชีในประเทศไทยยังไม่มีคุณสมบัติเพียงพอตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพสูงอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามวิชาชีพที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นั่นคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ มีทักษะการสื่อสารที่ดี และต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ใช้ในระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ได้ ทั้งทักษะการเป็นที่ปรึกษาทางธุรกิจ

นักวิเคราะห์การเงิน ผู้สื่อสาร นักเจรจาต่อรอง และผู้จัดการตามสถานการณ์ที่เหมาะสม รวมไปถึงความซื่อสัตย์ เทียงธรรม และความยกย่องผูกพันที่มีต่อองค์กรที่ตนทำงานอยู่ [4] ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในขณะที่ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพล้วนเป็นส่วนส่งเสริมที่จะทำให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประสบความสำเร็จได้

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยเห็นได้จากข้อมูลเบื้องต้นของสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดน่านที่พบว่าสถานประกอบการที่จดทะเบียนในจังหวัดน่านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี [5] อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า วิชาชีพบัญชีเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดน่านมากขึ้น เนื่องจากสถานประกอบการจำเป็นต้องมีการจัดทำรายงานทางการเงินเสนอต่อผู้ใช้งทั้งภายในและภายนอกกิจการ สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่านเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตสาขาการบัญชีออกสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดน่านมากที่สุด โดยเริ่มเปิดหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการบัญชี ในปี พ.ศ. 2549 [6] ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน เพื่อให้ทราบลักษณะนักบัญชีที่มีในปัจจุบันและเป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่จะผลิตนักบัญชีที่มีลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ทั้งของมหาวิทยาลัยและของสถานประกอบการในจังหวัดน่านได้ นอกจากนี้ผลการศึกษาก็สามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่ นักบัญชีที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดน่านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบัน และคุณสมบัติ นักบัญชีที่พึงประสงค์ ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และแผนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในจังหวัดน่าน
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่นักบัญชีที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากเจ้าของหรือผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่จดทะเบียนการค้าในจังหวัดน่าน ก่อนวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 [7] พบว่า มีองค์กรที่เป็นบริษัท จำนวน 114 บริษัท และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จำนวน 681 ห้าง รวมมีประชากรทั้งสิ้น 795 สถานประกอบการ [5] ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบบกำหนดสัดส่วน (Proportional Sampling) ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 267 ตัวอย่าง จากสูตรการคำนวณของ Yamane $n = N/1+Ne^2$ โดยแยกตามลักษณะการจดทะเบียนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบสถานประกอบการ	จำนวนทั้งสิ้น	จำนวนตัวอย่าง
บริษัทจำกัด	114	38
ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน	681	229
รวม	795	267

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษา ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยและเอกสารอื่นๆ และการค้นคว้าข้อมูล ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของงานด้านบัญชี

ส่วนที่ 4 คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบัน และที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นแบบสอบถามลักษณะ ประมาณค่า 3 ระดับ และประกอบไปด้วย 5 ด้าน ซึ่งได้พัฒนาแบบสอบถามจากต่อลาภ สุขภักดิ์ [8] และนันทวุฒิ วุฒิกุล [9] และให้ครอบคลุม ทักษะทางวิชาชีพ ตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี [3] ทั้ง 5 ทักษะ คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ได้แก่

1. คุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี
2. คุณสมบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. คุณสมบัติด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ
4. คุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยในด้านนี้ได้นำคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จ การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาประยุกต์ใช้ [10] (เนื่องจากมีผู้ปฏิบัติงานบัญชี ที่จบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) และประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.)) แบ่งออกเป็น 13 หมวด

5. คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี โดยได้นำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มาประยุกต์ใช้ [11]

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะนำมาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1-3 ใช้การวิเคราะห์สถิติร้อยละ และแปรผลด้วยการบรรยาย

ส่วนที่ 4 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test [12] [13] เพื่อเปรียบเทียบระดับความเห็น คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชี ที่พึงประสงค์ สามารถตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : ผลต่างคะแนนความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันและคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผลต่างคะแนนความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันและคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

สำหรับค่าเฉลี่ยแปลความหมายตามลักษณะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คำนวณจากช่วงคะแนนพิสัย [14] สามารถแปลผลดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการอ่านความหมายค่าเฉลี่ยของคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันและคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบัน	ระดับความเห็น คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์
2.34-3.00	ดี	ต้องการมาก
1.67-2.33	พอใจ	ต้องการปานกลาง
1.00-1.66	ไม่น่าพอใจ	ไม่ต้องการ

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถแสดงผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามแบบสอบถามได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 267 ตัวอย่าง เป็นเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.70 และ 33.30 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 25-35 ปี ร้อยละ 37.80 และรองลงมาคือ ช่วงอายุ 35-45 ปี ร้อยละ 33.70 และช่วงอายุ 46-55 ปี ร้อยละ 28.50 สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีร้อยละ 71.50 รองลงมาคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 18.70 โดยระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 9.70 ขณะที่ตำแหน่งงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 52.40 และเจ้าของกิจการคิดเป็นร้อยละ 47.60 ส่วนประสบการณ์การทำงานพบว่า มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 52.80 รองลงมาคือ 6-10 ปี ร้อยละ 23.60 ประสบการณ์การทำงาน 3-5 ปี ร้อยละ 14.20 และ น้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 9.40 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหน้าที่การจัดการด้านการขายและการตลาดคิดเป็นร้อยละ 71.90 รองลงมาคือ การบัญชี ร้อยละ 57.30 ด้านการเงินซึ่งเท่ากับด้านการบริหารงานบุคคลที่ร้อยละ 56.90 การวางแผนและกำหนดนโยบายขององค์กรร้อยละ 47.60 รายการทางการเงินและข้อมูลสารสนเทศ

ร้อยละ 28.10 และสุดท้ายคือ ปฏิบัติงานในด้านการผลิตร้อยละ 4.50

2. ข้อมูลทั่วไปขององค์กร

สถานประกอบการส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจบริการ เป็นร้อยละ 29.60 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภค-บริโภคร้อยละ 21.30 ธุรกิจรับเหมา-ค้าวัสดุก่อสร้างร้อยละ 18 ธุรกิจจำหน่ายอะไหล่-เครื่องจักรกลร้อยละ 9.70 ธุรกิจจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรร้อยละ 9 สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเท่ากับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 1.50 ธุรกิจคาร์ถยนต์ร้อยละ 1.10 โรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 0.70 และอื่นๆ ร้อยละ 7.50 สถานประกอบการมีขนาดสินทรัพย์ที่ 6-10 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 28.80 รองลงมาคือ ขนาดสินทรัพย์ 1-5 ล้านบาท ร้อยละ 28.50 ขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 23.60 ขนาดสินทรัพย์ 0.5-1 ล้านบาท ร้อยละ 13.50 และขนาดสินทรัพย์มากกว่า 10 ล้านบาท ร้อยละ 5.60 ส่วนใหญ่มียอดขาย 1-5 ล้านบาท และ 6-10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมาคือ ยอดขาย 0.5-1 ล้านบาท ยอดขายต่ำกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 23.60 และมากกว่า 10 ล้านบาท ร้อยละ 9.70 สถานประกอบการมีทุนจดทะเบียน 1-5 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 33 และทุนจดทะเบียน 6-10 ล้านบาทร้อยละ 29.20 ทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 16.90 ทุนจดทะเบียน 0.5-1 ล้านบาท ร้อยละ 16.50

และทุนจดทะเบียนมากกว่า 10 ล้านบาท ร้อยละ 4.50 ช่องทางการจำหน่ายของกิจการพบว่า สถานประกอบการผลิตและขายในประเทศทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ขณะที่จำนวนพนักงานทั้งหมดในปัจจุบันพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานทั้งหมดต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 51.30 จำนวน 11-49 คน ร้อยละ 25.50 พนักงานจำนวน 100-200 คน ร้อยละ 13.90 และจำนวน 50-100 คน ร้อยละ 9.40

3. ข้อมูลทั่วไปของกระบวนการทางบัญชี

ปัจจุบันสถานประกอบการมีพนักงานบัญชีที่จำนวน 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 และรองลงมาคือ ไม่มีเลย ร้อยละ 28.50 ระดับการศึกษาของนักบัญชีในปัจจุบันของกิจการพบว่า สถานประกอบการมีพนักงานบัญชีจบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 47.06 ซึ่งส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคน่าน รองลงมาคือจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 28.68 ซึ่งส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน ถัดมาคือจบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 22.06 ซึ่งส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคน่าน และมีนักบัญชีที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเท่ากับร้อยละ 2.20 ด้านการบันทึกข้อมูลทางบัญชีพบว่า สถานประกอบการได้จ้างสำนักงานบัญชี ร้อยละ 57 จัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์ร้อยละ 24.10 และจัดทำเองโดยพนักงานร้อยละ 18.90 ด้านการประมวลผลข้อมูลทางบัญชีพบว่า สถานประกอบการได้จ้างสำนักงานบัญชีร้อยละ 61.90 จัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์ร้อยละ 19.30 และจัดทำเองโดยพนักงานร้อยละ 18.90 ด้านการจัดทำเอกสารและรายงานทางการเงินพบว่า สถานประกอบการได้จ้างสำนักงานบัญชี ร้อยละ 85.60 จัดทำเองโดยคอมพิวเตอร์

ร้อยละ 9.60 และจัดทำเองโดยพนักงาน ร้อยละ 4.80 รวมทั้งสถานประกอบการส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์จำนวน 1-5 เครื่อง ร้อยละ 81.10 จำนวน 6-10 เครื่อง ร้อยละ 4.80 และไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์เลย ร้อยละ 14.10 ขณะที่จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้เฉพาะงานด้านบัญชีพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้เฉพาะงานด้านบัญชีที่ร้อยละ 52.20 และมีคอมพิวเตอร์ที่ใช้เฉพาะงานด้านบัญชี จำนวน 1-5 เครื่อง ร้อยละ 47.80 ด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีพบว่า มีสถานประกอบการไม่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเลยร้อยละ 85.90 และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีร้อยละ 14.10 สำหรับการคัดเลือกพนักงานบัญชีของสถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบถามสัมภาษณ์ร้อยละ 75.90 รองลงมาคือ การสอบถามจากคนรู้จักภายในกิจการร้อยละ 19.30 ส่วนการสอบถามจากคนรู้จักภายนอกกิจการ รวมทั้งการขอจากสถาบันการศึกษาต่างๆ และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 9.60 และการสอบข้อเขียนเท่ากับร้อยละ 9.30

4. คุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบัน และคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์

สำหรับคุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบัน และคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สามารถแสดงการวิเคราะห์ 5 ด้าน ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test เพื่อเปรียบเทียบระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์

คุณสมบัตินักบัญชี	ผลการวิเคราะห์	คุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบัน	คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์	Wilcoxon Signed Rank Test				
				Negative ranks	Positive Ranks	Ties	z	Asymp. Sig (2-tailed)
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี								
1. จบการศึกษาทางการบัญชีระดับ ปวช.	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.9026 (พอใจ)	2.2434 (ปานกลาง)	12	103	152	-8.48	0.00***
2. จบการศึกษาทางการบัญชีระดับ ปวส.	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1423 (พอใจ)	2.4794 (มาก)	37	115	115	-6.56	0.00***
3. จบการศึกษาทางการบัญชีระดับปริญญาตรี	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3296 (พอใจ)	2.3783 (มาก)	25	38	204	-1.63	0.101
4. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่าปริญญาตรี	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.9513 (พอใจ)	2.0000 (ปานกลาง)	89	38	140	-2.79	0.005***
5. มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.5 ขึ้นไป	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2285 (พอใจ)	2.3296 (ปานกลาง)	51	64	152	-1.21	0.225
6. มีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.4270 (ดี)	2.4719 (มาก)	64	76	127	-1.01	0.310
7. จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2322 (พอใจ)	2.4757 (มาก)	25	90	152	-6.06	0.00***
8. มีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1910 (พอใจ)	2.9026 (มาก)	0	164	103	-12.03	0.00***
9. มีความรู้ความสามารถด้านการตรวจสอบ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2360 (พอใจ)	2.6667 (มาก)	25	114	128	-7.77	0.00***
10. มีความรู้ความสามารถด้านระบบบัญชี	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2884 (พอใจ)	2.7603 (มาก)	0	126	141	-11.22	0.00***
11. มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีต้นทุน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3371 (ดี)	2.6667 (มาก)	25	113	129	-7.49	0.00***
12. มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีสินทรัพย์	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3371 (ดี)	2.7640 (มาก)	12	126	129	-9.70	0.00***
13. มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3820 (ดี)	2.7640 (มาก)	12	114	141	-9.08	0.00***
14. มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีบริหาร	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2397 (พอใจ)	2.6180 (มาก)	25	113	129	-7.57	0.00***
15. มีความรู้ความสามารถด้านมาตรฐานบัญชี	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3333 (ดี)	2.7116 (มาก)	26	114	127	-7.53	0.00***

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ผลการวิเคราะห์	คุณสมบัติ นักบัญชี ในปัจจุบัน	คุณสมบัติ นักบัญชี ที่พึงประสงค์	Wilcoxon Signed Rank Test				
				Negative ranks	Positive Ranks	Ties	z	Asymp. Sig (2-tailed)
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ								
1. สามารถใช้งานอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานคอมพิวเตอร์	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3333 (ดี)	2.8090 (มาก)	0	127	140	-11.26	0.00***
2. สามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งาน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3745 (ดี)	2.8577 (มาก)	12	141	114	-10.42	0.00***
3. สามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2360 (พอใจ)	2.8577 (มาก)	0	153	114	-11.92	0.00***
4. สามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการนำเสนอ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1873 (พอใจ)	2.7154 (มาก)	12	140	115	-10.16	0.00***
5. สามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับฐานข้อมูลได้	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1386 (พอใจ)	2.6217 (มาก)	24	140	103	-9.03	0.00***
6. สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2360 (พอใจ)	2.8090 (มาก)	13	140	114	-9.95	0.00***
7. สามารถใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3708 (ดีมาก)	2.7154 (มาก)	12	103	152	-6.24	0.00**
8. สามารถหาข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3258 (พอใจ)	2.7640 (มาก)	12	116	139	-9.01	0.00***
ด้านภาษาต่างประเทศ								
ภาษาอังกฤษ								
1. พูด	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.8577 (พอใจ)	2.4794 (มาก)	0	127	140	-10.24	0.00***
2. อ่าน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.9476 (พอใจ)	2.3820 (มาก)	13	103	151	-8.21	0.00***
3. เขียน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.9026 (พอใจ)	2.4307 (มาก)	0	115	152	-9.90	0.00***
ภาษาจีน								
1. พูด	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.5281 (ไม่พอใจ)	2.1011 (ปานกลาง)	12	153	103	-10.70	0.00***
2. อ่าน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.5281 (ไม่พอใจ)	2.0524 (ปานกลาง)	25	152	90	-9.50	0.00***
3. เขียน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	1.5281 (ไม่พอใจ)	2.0524 (ปานกลาง)	25	152	90	-9.50	0.00***
ด้านคุณธรรมจริยธรรม								
1. การมีมนุษยสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2520 (พอใจ)	2.8143 (มาก)	0	192	75	-12.05	0.00***
2. ความมีวินัย	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1573 (พอใจ)	2.8314 (มาก)	0	154	113	-11.06	0.00***
3. ความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1770 (พอใจ)	2.8552 (มาก)	0	217	50	-12.80	0.00***

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ผลการวิเคราะห์	คุณสมบัติ นักบัญชี ในปัจจุบัน	คุณสมบัติ นักบัญชี ที่พึงประสงค์	Wilcoxon Signed Rank Test				
				Negative ranks	Positive Ranks	Ties	z	Asymp. Sig (2-tailed)
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.3071 (พอใจ)	2.9766 (มาก)	0	179	88	-12.18	0.00***
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1498 (พอใจ)	2.9220 (มาก)	0	228	39	-13.2	0.00***
6. การประหยัด	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1423 (พอใจ)	2.9675 (มาก)	0	205	62	-12.63	0.00***
7. ความสนใจใฝ่รู้	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.0814 (พอใจ)	2.8726 (มาก)	13	204	50	-12.75	0.00***
8. การละเว้นสิ่งเสียดสี และการพนัน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2689 (พอใจ)	2.7902 (มาก)	13	164	90	-11.11	0.00***
9. การรักษาสัมพันธภาพ และทำงานเป็นทีม	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.4007 (ดี)	2.7827 (มาก)	0	127	140	-10.14	0.00***
10. ความกตัญญู	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1236 (พอใจ)	2.7278 (มาก)	13	179	75	-11.66	0.00***
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1104 (พอใจ)	2.7397 (มาก)	0	168	99	-12.19	0.00***
12. การพึ่งตนเอง	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1835 (พอใจ)	2.8314 (มาก)	0	179	88	-12.18	0.00***
13. ความอดกลั้น	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1629 (พอใจ)	2.6910 (มาก)	0	141	126	-11.07	0.00***
ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ								
1. ไม่ทำงานที่ตนขาดความอิสระ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1386 (พอใจ)	2.7640 (มาก)	0	154	113	-11.96	0.00***
2. มีความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.0899 (พอใจ)	2.9551 (มาก)	0	180	87	-12.24	0.00***
3. ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนความจริง	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.1348 (พอใจ)	2.8577 (มาก)	0	180	87	-12.99	0.00***
4. ไม่ทำงานที่เกินความสามารถของตน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2360 (พอใจ)	2.8127 (มาก)	13	154	100	-10.69	0.00***
5. ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.0861 (พอใจ)	2.8614 (มาก)	0	155	112	-11.27	0.00***
6. ไม่เปิดเผยความลับ	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2322 (พอใจ)	2.8577 (มาก)	0	154	113	-11.96	0.00***
7. ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันควร	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.2360 (พอใจ)	2.9064 (มาก)	0	141	126	-10.86	0.00***

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ผลการวิเคราะห์	คุณสมบัติ นักบัญชี ในปัจจุบัน	คุณสมบัติ นักบัญชี ที่พึงประสงค์	Wilcoxon Signed Rank Test				
				Negative ranks	Positive Ranks	Ties	z	Asymp. Sig (2-tailed)
1. มีความรับผิดชอบต่องูถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ตนปฏิบัติงานให้	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.0861 (พอใจ)	2.7640 (มาก)	0	168	99	-12.52	0.00***
2. ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการทำงาน	ค่าเฉลี่ย (แปลผล)	2.0412 (พอใจ)	2.9064 (มาก)	0	180	87	-12.24	0.00***

*** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test เพื่อเปรียบเทียบระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์พบว่า

1. คุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถทางการบัญชี

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่า สถานประกอบการมีความเห็นระดับดีต่อนักบัญชีในปัจจุบันจำนวน 5 คุณสมบัติสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป การมีความรู้ความสามารถด้านบัญชีหนี้สิน ด้านบัญชีต้นทุน ด้านบัญชีสินทรัพย์ และด้านมาตรฐานการบัญชี ส่วนคุณสมบัติการมีความรู้ความสามารถด้านระบบบัญชี ด้านบัญชีบริหาร การตรวจสอบ การจบการศึกษาจากสถาบัน การศึกษาของรัฐ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป การมีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร การสำเร็จการศึกษาทางการบัญชีระดับ ปวส. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับ ปวช. มีความเห็นระดับพอใจ สำหรับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์พบว่า มีความเห็นต้องการในระดับมาก จำนวน 12 คุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การมีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร บัญชีสินทรัพย์

และหนี้สิน ด้านระบบบัญชี ด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านบัญชีต้นทุน การตรวจสอบ บัญชีบริหาร การสำเร็จการศึกษาทางการบัญชีระดับ ปวส. การสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปและการสำเร็จการศึกษาทางการบัญชีระดับปริญญาตรี ขณะที่พึงประสงค์ในระดับปานกลางคือ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป การสำเร็จการศึกษาทางการบัญชีระดับ ปวช. และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สำหรับการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า มีเพียงคุณสมบัติ 3 ด้านที่ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ คือ คุณสมบัติการสำเร็จการศึกษาทางการบัญชีระดับปริญญาตรี การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป และ 3.00 ขึ้นไป ส่วนคุณสมบัติด้านอื่นๆ มีระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ แตกต่างกันในที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยคุณสมบัติที่แตกต่างกันสามารถเรียงลำดับตามค่า z จากแตกต่างมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ การมีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร ลำดับต่อมาคือด้านระบบบัญชี ด้านบัญชีสินทรัพย์ ด้านบัญชีหนี้สิน การสำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. การมีความรู้ความสามารถ

ด้านการตรวจสอบ ด้านบัญชีบริหาร ด้านมาตรฐานการบัญชี ด้านบัญชีต้นทุน การสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. การสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของรัฐ และการสำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

2. คุณสมบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่า สถานประกอบการมีความเห็นระดับต่อนักบัญชีในปัจจุบัน จำนวน 3 คุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งาน การสามารถใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการสามารถใช้งานอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ ส่วนคุณสมบัติที่มีความเห็นระดับพอใจคือ การสามารถหาข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณ และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการนำเสนอ และการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับฐานข้อมูลได้ สำหรับคุณสมบัติที่พึงประสงค์พบว่า มีความเห็นต้องการในระดับมากทุกคุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งานและการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณ การใช้งานอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การหาข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต การใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการนำเสนอ และการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับฐานข้อมูลได้

สำหรับการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ ทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยคุณสมบัติที่แตกต่างกันสามารถเรียงลำดับตามค่า z จากแตกต่างมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ การใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณ การใช้งานอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน

เครื่องคอมพิวเตอร์ การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งาน การใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการนำเสนอ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี การใช้โปรแกรมเกี่ยวกับฐานข้อมูลได้ การหาข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ตและการสามารถใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์

3. คุณสมบัติด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่า สถานประกอบการไม่มีความเห็นระดับดี โดยมีความเห็นในระดับพอใจต่อนักบัญชีในปัจจุบัน จำนวน 3 คุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การใช้ภาษาอังกฤษในทักษะอ่าน ทักษะเขียนและทักษะพูด และมีความเห็นระดับไม่พอใจต่อคุณสมบัติการใช้ภาษาจีนทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะพูด อ่านและเขียน ส่วนคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์พบว่า มีความเห็นต้องการในระดับมาก จำนวน 3 ทักษะสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การใช้ภาษาอังกฤษในทักษะพูด เขียนและอ่าน ขณะที่พึงประสงค์ในระดับปานกลางคือ การใช้ภาษาจีน ทักษะพูด อ่านและเขียน

สำหรับการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ ทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยคุณสมบัติที่แตกต่างกันสามารถเรียงลำดับตามค่า z จากแตกต่างมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ การใช้ภาษาจีนในทักษะพูด การใช้ภาษาอังกฤษในทักษะพูด และทักษะเขียน การใช้ภาษาจีนในทักษะอ่านและทักษะเขียน และสุดท้ายคือการใช้ภาษาอังกฤษในทักษะอ่าน

4. คุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่า สถานประกอบการมีความเห็นระดับดีต่อนักบัญชีในปัจจุบัน จำนวน 1คุณสมบัติคือ การรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีม ส่วนคุณสมบัติที่มีความเห็นระดับพอใจคือ ความซื่อสัตย์สุจริต การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน การมีมนุษยสัมพันธ์ การฟังตนเอง

ความรับผิดชอบ ความอดกลั้น ความมีวินัย ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความกตัญญู ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสนใจใฝ่รู้ สำหรับคุณสมบัติ นักบัญชีที่พึงประสงค์พบว่า มีความเห็นต้องการในระดับมากทุกคุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ ความซื่อสัตย์สุจริต การประหยัด ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การมีมนุษยสัมพันธ์ การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน การรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความกตัญญู และความอดกลั้น

สำหรับการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยคุณสมบัติที่แตกต่างกันสามารถเรียงลำดับตามค่า z จากแตกต่างกันมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความสนใจใฝ่รู้ การประหยัด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง การมีมนุษยสัมพันธ์ ความกตัญญู การรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีม การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความอดกลั้น และความมีวินัย

5. คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่า สถานประกอบการไม่มีความเห็นระดับดี โดยมีความเห็นในระดับพอใจต่อนักบัญชีในปัจจุบันในทุกคุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การไม่ทำงานที่เกินความสามารถของตนซึ่งเท่ากับการไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันควร การไม่เปิดเผยความลับ การไม่ทำงานที่ตนขาดความสามารถ การไม่ปกปิดหรือบิดเบือน การมีความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือ นิติบุคคลที่ตน

ปฏิบัติงานให้ และการไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการทำงาน สำหรับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์พบว่า มีความเห็นต้องการในระดับมากทุกคุณสมบัติ สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ การมีความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริต การไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันควร ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการทำงาน การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การไม่เปิดเผยความลับ การไม่ทำงานที่เกินความสามารถของตนและการไม่ทำงานที่ตนขาดความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือ นิติบุคคลที่ตนปฏิบัติงานให้

สำหรับการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยคุณสมบัติที่แตกต่างกันสามารถเรียงลำดับตามค่า z จากแตกต่างกันมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ การไม่ปกปิดหรือบิดเบือน การมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือ นิติบุคคลที่ตนปฏิบัติงานให้ การไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการทำงาน การไม่ทำงานที่ตนขาดความสามารถ การไม่เปิดเผยความลับ การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันควร และการไม่ทำงานที่เกินความสามารถของตน

เมื่อพิจารณาคูณสมบัตินักบัญชีทุกด้านโดยรวมจากการทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหากเรียงลำดับความแตกต่างตามค่า z จากแตกต่างกันมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ซึ่ง 10 ลำดับแรกคือ 1. ความเชื่อมั่นในตนเอง 2. การไม่ปกปิดหรือบิดเบือน 3. ความรับผิดชอบ 4. ความสนใจใฝ่รู้ 5. การประหยัด 6. มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ตนปฏิบัติงานให้ 7. ไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการทำงาน 8. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 9. ความซื่อสัตย์สุจริตและการพึ่งตนเอง 10. การมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งทั้งหมดเป็นคุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. คุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถทางบัญชี พบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจในระดับดีต่อบัญชีที่มีในปัจจุบัน คือ การมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปมากที่สุด ส่วนคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในระดับมาก คือ นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากรมากที่สุด สอดคล้องกับต่อลาภ สุขพันธ์ [8] ที่ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปางและสอดคล้องกับนันทวดี วุฒิกรณ์ [9] ที่ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการในจังหวัดพะเยา แต่ไม่สอดคล้องกับกรรณิการ์ ลำลือ [15] ที่พบว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ต้องการนักบัญชีที่มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุนในระดับมากที่สุด

2. คุณสมบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า สถานประกอบการมีความเห็นระดับดีต่อบัญชีในปัจจุบัน คือ การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งาน มากที่สุด ส่วนคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในระดับมาก คือ การสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งาน เท่ากับความสามารถในการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณ มากที่สุด เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเห็นพบว่า คุณสมบัติความสามารถในการใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณในปัจจุบันกับที่พึงประสงค์

มีความแตกต่างกันมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับนันทวดี วุฒิกรณ์ [9] ที่ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการในจังหวัดพะเยาพบว่า สถานประกอบการต้องการนักบัญชีที่สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์มากที่สุด แต่ผลสอดคล้องกับต่อลาภ สุขพันธ์ [8] ที่พบว่านักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการจังหวัดลำปางควรมีความสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับการพิมพ์งานได้พร้อมกับความสามารถใช้โปรแกรมเกี่ยวกับตารางคำนวณได้ โดยทั้ง 2 คุณสมบัติถือเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของวัลลภ บัวชุม [16] ที่พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงินมีความคาดหวังต่อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบธุรกิจในทุกประเด็นในระดับมาก และพบว่าไม่มีผู้บริหารคนใดเห็นว่าการรับนักบัญชีที่ไม่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าทำงาน

3. คุณสมบัติด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ พบว่า สถานประกอบการมีความเห็นในระดับพอใจต่อบัญชีในปัจจุบันต่อการใช้ภาษาอังกฤษในทุกทักษะ ส่วนคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ในระดับมากคือ การสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยการใช้ภาษาอังกฤษในทักษะพูดมากที่สุด ส่วนการใช้ภาษาจีนในทักษะพูดเป็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับที่พึงประสงค์ มีความแตกต่างกันมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนันทวดี วุฒิกรณ์ [9] ที่พบว่าจังหวัดพะเยา สถานประกอบการต้องการนักบัญชีที่มีทักษะภาษาอังกฤษและภาษาจีนในทักษะพูด

4. สถานประกอบการในจังหวัดน่านส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เมื่อเปรียบเทียบระดับความเห็นคุณสมบัติทุกด้านโดยรวมพบว่า ระดับความเห็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด 10 ลำดับแรก

นั้นเป็นคุณสมบัติในหมวดคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี โดยคุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า สถานประกอบการมีความเห็นระดับดีต่อนักบัญชีในปัจจุบันคือการรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีม สอดคล้องกับปิติกุมิ เบญจโอพาร [17] ที่ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนพบว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานมีความเห็นว่าตนเองมีความสามารถทำงานเป็นทีมในระดับมาก

สำหรับความเห็นคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่านในระดับมากคือ ความซื่อสัตย์สุจริต มากที่สุด ส่วนความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับที่พึงประสงค์มีความแตกต่างกันมากที่สุด

สำหรับคุณสมบัติด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี พบว่า สถานประกอบการมีความเห็นในระดับพอใจต่อนักบัญชีในปัจจุบันคือ การไม่ทำงานที่เกินความสามารถของตนเท่ากับการไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุอันควรมากที่สุด ส่วนคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในระดับมาก คือ การมีความเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต มากที่สุด ขณะที่คุณสมบัตินักบัญชีที่ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนเป็นคุณสมบัตินักบัญชีในปัจจุบันกับที่พึงประสงค์มีความแตกต่างกันมากที่สุด สอดคล้องกับกรรณการ์ ลำลือ [15] ที่พบว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการรวมทั้งต่อลูกค้า สุขพันธ์ [8] ที่พบว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่จังหวัดลำปางมีความพึงประสงค์นักบัญชีที่มีคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความรับผิดชอบส่วนด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนนทวดี วุฒิภรณ์ [9] เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตสาขาการบัญชีควรคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตมากกว่าปริมาณของบัณฑิต โดยการมีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน รวมไปถึงมีการเพิ่มทักษะในด้านภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาและคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2. นักบัญชีควรมีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 [1] ที่ให้ข้อกำหนดเรื่องการควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี รวมไปถึงประกาศของกรมทะเบียนการค้า (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในปัจจุบัน) เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 [2] และนักบัญชีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป พร้อมคำนึงถึงการดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี [11]

3. นักบัญชีควรมีทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี [3] ซึ่งเป็นมาตรฐานที่กล่าวถึงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศต้องมีส่วนผสมของทักษะด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ และหน้าทำงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กร และการจัดการธุรกิจ

4. นักบัญชีควรจะพัฒนาตนเองให้มีทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานอยู่เสมอและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). *พระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชี พ.ศ. 2547*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.fap.or.th/fap/?q=th/node/282>
- [2] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2543). *ประกาศกรมทะเบียนการค้าเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.thairegistration.com/mainsite/index.php?id=1770>
- [3] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2552). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.fap.or.th/fap/?q=node/434>
- [4] สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2547, พฤษภาคม-สิงหาคม). *นักบัญชีในบทบาทของซีเอฟโอ*. *วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร*. 12 (2): 51-56. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก http://office.nu.ac.th/nu_journal/journal/search-journal.asp
- [5] สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดน่าน. (2552). *สถิติการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทประจำเดือน*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.thairegistration.com/mainsite/fileadmin/sites/nan/files/stat.xls>
- [6] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน. (2555). *เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2555, จาก <http://www.nan.rmutl.ac.th>
- [7] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2543). *พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=790>
- [8] ต่อลาภ สุขพันธ์. (2546). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง*. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [9] นันทวี วุฒิกรณ์. (2551). *คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการในจังหวัดพะเยา*. การศึกษาอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- [10] กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา*. กรมฯ.
- [11] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2553, จาก <http://www.fap.or.th/fap/?q=th/node/282>
- [12] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] ลิน พันธุ์พินิจ. (2551). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิจัยพัฒนา.
- [14] บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2545). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- [15] กรรณิการ์ ลำลือ. (2552). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [16] วัลลภ บัวชุม. (2554, สิงหาคม). *ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักบัญชีตาม IEG 11 ของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*. 7(9): 27-38.
- [17] ปิติภูมิ เบญจโอพาร. (2553). *คุณสมบัติของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.